

Óli Jacobsen

Anna Evensen:

GERANDISDAGUR

Á VIÐAREIÐI Í 19. ØLD

Ein tann mesta áhugaverda frásøgnin um gerandisdagin í Føroyum í 19. øld er tann hjá Onnu Evensen

1. partur

Aнна Evensen var dóttir tann fyrsta Lützen í Føroyum, Andreas Christian. Hon giftist við prestinum Jens Christian Evensen, sum virkaði á Viðareiði, Hvalba, Nesi, har hann var próstur. Hann flutti til starv í Danmark, har hann doyði í 1904.

Í 1925 var skrivaði ein danskur siðsøgufrøðingur, Christian Olsen, hennara søgu frá tí pápin søkti starv í Føroyum. Hetta var í seinastu løtu, tí Anna doyði í 1927.

Tað eydnaðist í 2003 at fáa til vega hesa áhugaverdu frásøgn, sum fyrr hevur verið endurgivin partvís í Siðsøguni.

Í hesum umfarinum skulu vit endurgeva ta forvitnisligu frásøgnina um lívið á Viðareiði, har Jens Christian bleiv prestur í 1871. Hann skuldi avloysa prestin Wesenberg, sum var deyður eftir at vers smittaður av landfarsótt av einum manni, sum hann hevði bíráttað.

Tey bæði blivu gift í Havnar Kirkju 14. desember 1871, og nú fær Anna orðið júst sum hon greiðir frá á donskum:

Farið verður til Viðareiðis

Det var Meningen, at vi den næste Dag skulde sejle til vort nye Hjem paa Viderejde, de fleste af møblerne, som vi havde købt af Amtmand Holten, var sendt i forvejen. Om aftenen kom der bud til os fra Købmanden, at Skibet laa parat til at sejle os til Viderejde, vi kunde bare sige til, hvilket Klokkeslet vi vilde afsted. Udad Natten blev det imidlertid en rædsom Storm, og der kunde ikke være tale om at sejle. Først den 19de kom vi afsted. Vi blev fulgt ned til Skibet af hele Familien og saa sejlede vi i det dejligste Vejr bort fra Thorshavn,

Anna og Jens Christian Evensen blivu prestahjún á Viðareiði.

fra Forældrene og Hjemmet ud imod det ukendte og fremmede. Da vi var kommet godt og vel halvvejen, lagde vi til ved Klaksvig.

Steðgaðu á í Klaksvík

Der laa tre Baade parat til at sejle os og vor Bagage til Viderejde, men det blev der nu ikke noget af, thi købmand Djurhuus [Faktorin], der var Broder til Provst Djurhuus, sagde: "Vi har aldrig før været saa heldige at have en Præst i Julen og da vi nu endelig ved et rent tilfælde har faaet een, vil vi sandelig ogsaa beholde ham." Derved blev det, og de tre Baadformænd var glade over, at det ikke blev til noget med Sejlturen, thi det var begyndt at blæse op til Storm.

Vi boede hos Købmanden. Den første Nat havde jeg en mærkelig Drøm. Jeg saa i drømmen, eller var det et Syn den døde Pastor Wesenberg, hvis Embede vi skulde have, komme gaaende lige hen imod mig,

han klappede mig paa Skulderen og sagde: "Du skal ikke være bange for at tage til Viderejde, mit Barn, du skal faa det saa godt deroppe". Derpaa forsvandt han. Og jeg, der før havde været ængstelig ved Tanken om den døde Præsts embede, blev nu ved godt Mod, og som det senere viste sig, pastor Wesenberg fik ret, jeg fik det saa godt, saa godt deroppe.

Min Mand talte i Julen i Klaksvig kirke, og da det var første gang, jeg skulde høre min Mand tale, var jeg meget benovet og nervøs, men det forløb udmærket. Fjerde Juledag var det atter godt vejr.

Komu til Viðareiðis

De tre Baadformænd kom nu og sagde: "Nu er Vejret godt, og det er vistnok bedst at tage afsted i Dag." Vi tog saa afsked med Købmanden. Da vi var ved at gaa spurgte Købmanden: "Naa, hvem skal De saa handle med?" – "Ja,

De skal faa al den Fisk vi faa tilovers fra Fiskeriet, samt Fuglefjer, Uldtrøjer o.s.v., naar De saa vil give os det, vi skal bruge." Og det gik han ind paa. – Nede ved Landingsstedet laa de tre Baade og ventede paa os, og i hver Baad var der en Baadformand og 8 mand til at ro. Vi gik ud i den forreste Baad, hvor Flaget vajede, i de to andre Baade var en del af vore Møbler og andre Sager, og snart gik det med taktfaste Aareslag mod Viderejde. Det var et dejligt Vintervejr under hele den ca. 3 timers lange Sejlads. Da vi kom i nærheden af Øen, var det jo et Spørgsmaal, om vi kunde lande for Brændingen, der kan være meget farlig. Der var den faste aftale med Beboerne, at hvis der ikke var til at lande, skulde de blive oppe ved Husene, men hvis der var til at lande skulde de gaa ned til Landingsstedet. – Aldrig saa snart var vi sejlet om en Pynt, førend vi saa at

Beboerne paa Viderejde skyndte sig ned til Landingsstedet. De havde ventet os den Dag, fordi Vejret var saa godt og derfor holdt Udkig med os. Men da vi kom nærmere Øen, saa vi, at der alligevel var saa meget Brænding, at Baadformændene mente, at det ikke kunde gaa an at gaa i Land. Vi roede ikke desto mindre nærmere, Brændingen lagde sig, mærkelig nok, og Formændene sagde, at vi kunde godt gaa i Land naar vi blot skyndte os.

Í Ónagerði

Saa var vi da ved Viderejde, der i 6 aar skulde blive vort Hjem. Onegerde Præstegaard (der var opbygget smukt og godt af pastor Kofoed), var en udmærket bolig og laa lige i nærheden af Landingsstedet. Vi vilde ikke komme til et tomt og ubeboet Sted, thi alle Karlene og en ældre Pige, der havde været der i aarevis, var blevet der efter Pastor Wesenbergs død, og vi "arvede" dem alle. Næppe var Baadene lagt til, førend Kathrine, den gamle Pige, og Karlene kom og tog imod os. Min Mand og jeg fulgtes saa med Pigen op til Præstegaarden, medens Karlene tog imod vor bagage. Det hele skulde gaa lidt rask, saa Baadene kunde komme fra Land. Det var jo ikke godt at vide, hvornaar Brændingen atter kom. Oppe i Præstegaarden havde Pigen dækket et pænt Bord med Kaffe og Kager til min mand og mig, vi skulde have noget at varme os paa ovenpaa den kolde sejltur. Der blevsendt bud ned til Sejlmandskabet, at de skulde skynde sig at komme op og drikke Kaffe, saa de kunde komme afsted igen, inden Brændingen kom; og snart sad de tre Formænd og 24 Roere bænket om den varme Kaffe. Aldrig saa snart var Kaffen drukket, førend